

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

فصلنامه علمی - پژوهشی

تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران

فهرست مطالب

- ۱۳۹ ..... اندازه‌گیری اثر مهاری عصاره آبی هفت گیاه دارویی بر فعالیت آنزیم گزانتین اکسیداز به روش برون‌تنی
علی روحبخش و غلامرضا کریمی
- ۱۴۹ ..... تأثیر رژیم غذایی حاوی میوه‌های خرما، انجیر و زیتون بر وزن، آستانه درد و حافظه موش سفید آزمایشگاهی
دکتر فریده ظفری زنگنه، دکتر لیلا معزی و اشرف امیرزرگر
- ۱۵۹ ..... مقایسه ترکیب‌های موجود در اسانس مرزه بختیاری (*Satureja bachtiarica Bunge*) در مراحل قبل از گلدهی و گلدهی کامل در رویشگاه و مزرعه
شهلا احمدی، فاطمه سفیدکن، پرویز باباخانلو، فاطمه عسگری، کریم خادمی، ناهید ولیزاده و محمدعلی کریمی‌فر
- ۱۷۰ ..... مقایسه اثر عصاره آبی و هیدروالکلی گل بابونه (*Matricaria recutita L.*) بر علائم قطع مصرف مرفین در حضور و غیاب تاموکسیفن...
مهناز کسمتی، احمد زند مقدم، اشرف هوشمندنیا و زهرا عباسی
- ۱۸۲ ..... بررسی تأثیر روشهای مختلف خشک کردن بر سرعت کاهش وزن، میزان اسانس و درصد کامازولن گیاه دارویی بابونه (*Matricaria recutita L.*)
مجید عزیزی، میترا رحمتی، تقی عبادی و محمد حسن‌زاده خیاط
- ۱۹۳ ..... بررسی تأثیر تیمارهای مختلف آبیاری بر ترکیب شیمیایی و خواص ضد باکتری اسانس گیاه وایول (*Parthenium argentatum A. Gray*)
زهرا باهر نیک، مریم تیموری و مهدی میرزا
- ۲۰۳ ..... اندازه‌گیری میزان ترکیبهای فتولی، کربوهیدراتهای محلول، کارتونیدها و عناصر معدنی میوه نسترن کوهی (*Rosa canina L.*) در جنوب‌غربی ایران
کرامت‌الله سعیدی و رضا امیدبیگی
- ۲۱۶ ..... استخراج، شناسایی و مقایسه ترکیبهای تشکیل‌دهنده اسانس برگ، ساقه و میوه برگ‌بو (*Laurus nobilis L.*)
محمود نادری حاجی‌باقرکندی، فاطمه سفیدکن، محمد رضا پورهرروی و مهدی میرزا
- ۲۲۸ ..... شناسایی اجزای تشکیل‌دهنده اسانس و بررسی عصاره کلروفرمی گیاه *Codonocephalum stenocalathium Rech. f.*
زهره حبیبی و مریم یوسفی
- ۲۴۴ ..... تأثیر فرآورده MS14 بر پاسخ ایمنی هومورال در موش Balb/c
رویا یارانی، طویلی غضنفری، محسن ناصری، سمیه فلاح‌نژاد و مرضیه اقتداردوست
- ۲۵۳ ..... مقایسه تأثیر عصاره میوه سنجد و خمیر حنا با سولفادiazین نقره بر ترمیم زخم تجربی در رت
نوید معزی، حسین نجف‌زاده ورزی و سالومه شیرعلی
- ۲۶۱ ..... عکس‌العمل گونه‌های مختلف جنس بومادران (*Achillea*) به تنش خشکی ناشی از پلی‌اتیلن گلیکول در مرحله جوانه‌زنی
عسکر غنی، مجید عزیزی و علی تهرانی‌فر
- ۲۷۲ ..... تأثیر تاریخ کاشت و تراکم بوته بر میزان اسانس و ترکیبهای آن در سنبل‌الطیب (*Valeriana officinalis L.*)
الهام مرتضی، غلامعلی اکبری، سید علی محمد مدرس ثانوی، بهروز فوقی، محمد عبدلی و حسین علی‌آبادی فراهانی

به نام خدا

( )
( )

هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

حسین آذرینوند
دانشیار، دانشگاه تهران

پرویز اولیاء
استاد، دانشگاه شاهد

نادر حسن‌زاده
دانشیار، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی

ایرج رسولی
استاد، دانشگاه شاهد

فاطمه سفیدکن
استاد، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

پیمان صالحی
استاد، پژوهشکده گیاهان و مواد اولیه دارویی دانشگاه شهید بهشتی

محمدحسن عصاره
دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

داریوش مظاهری
استاد، دانشگاه تهران

مهدی میرزا
دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

مدیر اجرایی:

همکاری در تنظیم مقالات:

ویراستار ادبی:

صفحه‌آرا:

دبیر کمیته انتشارات و ناظر فنی چاپ:

شمارگان:

چاپ: تهران،

تلفن:

( )

روش اشتراک:

نشانی: تهران، کیلومتر ۵ آزاد راه تهران - کرج، خروجی پیکان‌شهر، انتهای ۲۰ متری دوم، بلوار مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور،
فصلنامه پژوهشی تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران،

ijmapr@rifr-ac.ir :

WWW.rifr-ac.ir

این مجله بر اساس نامه شماره ۳/۴۵۱۰ تاریخ ۸۵/۵/۱۰ از وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری درجه علمی- پژوهشی دریافت نموده است.

چکیده انگلیسی مقاله‌های این مجله در سایت اینترنتی CABI Publishing به نشانی زیر قرار گرفته است:

www.Cabi-Publishing.org

به نام خدا

رعایت نکات زیر در نگارش مقاله‌های ارسالی ضروری است. شایان ذکر است به مقاله‌های ارسالی که از راهنمای نگارش پیروی نکرده باشند ترتیب اثر داده نخواهد شد.

- مقاله‌های پژوهشی در یکی از زمینه‌های تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران که برای نخستین بار منتشر می‌شود برای چاپ در مجله مورد بررسی قرار خواهند گرفت.
- عنوان مقاله، نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، سمت، وابستگی سازمانی و نشانی کامل (از جز به کل) نویسنده(گان) و نویسنده مسئول در یک صفحه جداگانه درج گردد.
- مقاله در کاغذ A4 تحت نرم‌افزار Word، فونت لوتوس، سایز ۱۳، با حاشیه ۳ سانتیمتر از چهار طرف تایپ و در ۳ نسخه همراه با دیسکت، لوح فشرده یا از طریق پست الکترونیک ارسال شود.
- فاصله بین خطوط دو برابر در نظر گرفته شود.
- تا حد امکان از بکاربردن واژه‌ها و اصطلاحات خارجی خودداری و در صورت نیاز در داخل پرانتز قید شود.
- جدولها و شکلها باید دارای عنوان گویا بوده و هرگز به صورت دیگری در مقاله تکرار نشوند. ذکر منبع، واحد و مقیاس برای آنها ضروری است و اعداد آنها باید به زبان فارسی باشند، عنوان جدولها در بالا و عنوان شکلها در پایین آورده شوند و واژه "شماره" در عنوان جدول و شکل حذف شود. در تنظیم جدولها لازم است خطهای درونی آنها به صورت پنهان (Hidden) و تنها خطهای سرجدول و خط انتهایی جداکننده سطر آخر آشکار باشد (رسم جدول تنها از طریق منوی Table انجام پذیرد). جدولها و شکلها در محل مناسب داخل متن جایگذاری شوند و از ارسال آنها به صورت تصویر خودداری شده و فایل (Excel و Word) مربوط به آنها نیز ارسال گردد.
- نامه‌های علمی لاتینی به صورت ایتالیک تایپ شوند.

روش تدوین

- عنوان مقاله: باید مختصر، گویا و بیانگر محتوای مقاله باشد.
- چکیده: مجموعه فشرده‌ای (حداکثر ۲۵۰ واژه) از مقاله، شامل تشریح مسئله، روش کار و نتایج بدست‌آمده است که باید در یک پاراگراف پیوسته نگارش یابد. از بکاربردن نام‌های خلاصه‌شده و ارائه منبع، جدول و شکل در چکیده پرهیز شود.
- واژه‌های کلیدی: حداکثر ۶ واژه درباره موضوع مقاله ارائه شود.
- مقدمه: شرحی بر موضوع مورد بررسی شامل اهمیت، فرضیه، هدف و پیشینه پژوهش است.
- مواد و روشها: شامل مواد و وسایل بکار گرفته شده، مشخصات منطقه مورد مطالعه، شیوه اجرای پژوهش، طرح آماری، روشهای شناسایی و تجزیه داده‌هاست.
- نتایج: در این بخش تمامی یافته‌های کمی و کیفی با استفاده از جدول و شکل ارائه می‌گردد. از بحث و مقایسه با یافته‌های سایر پژوهشها اکیداً خودداری شود.
- بحث: شامل تحلیل و تفسیر یافته‌ها و مقایسه با نتایج سایر پژوهشها است. نقصها و پیشنهادها می‌توانند در صورت نیاز در این بخش ارائه شوند.
- سپاسگزاری: برحسب ادب و احترام از کلیه افراد و سازمانهای حمایت‌کننده پژوهش، تشکر گردد.
- منابع مورد استفاده:

- فقط منابع استفاده شده در متن قید شوند. ابتدا منابع فارسی و سپس منابع خارجی ارائه شوند.
- منابع به ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی نویسنده(گان) مرتب شوند و از شماره‌گذاری منابع خودداری شود.
- ارائه منبع در متن تنها با ذکر نام خانوادگی نویسنده و سال انتشار منبع صورت می‌گیرد. در منابع با بیشتر از دو نویسنده، نام نویسنده اول و واژه ((همکاران)) یا در منابع انگلیسی اختصار ((*et al.*)) نوشته شود.

مثال:

منبع فارسی:	منبع انگلیسی:
یک نویسنده: (لشکری، ۱۳۸۲)	یک نویسنده: (Smith, 1985)
دو نویسنده: (لشکری و ستایش، ۱۳۸۲)	دو نویسنده: (Smith & John, 1985)
بیش از دو نویسنده: (لشکری و همکاران، ۱۳۸۲)	بیش از دو نویسنده: (Smith <i>et al.</i> , 1985)

- در صورتی که مقاله‌های منفرد و مشترک از یک نگارنده ارائه شوند، ابتدا مقاله‌های منفرد و سپس مقاله‌های مشترک به ترتیب حروف الفبای نام سایر نویسندگان مرتب شوند.
- چنانچه نویسنده(گان) چند مقاله مشابه باشند، منابع برحسب سال انتشار از قدیم به جدید تنظیم شوند.
- از ذکر واژه‌های ((و همکاران)) یا "*et al.*" در فهرست منابع خودداری شود.

روش ارائه منبع

۱- مقاله: نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده اول، ... و نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان مقاله. نام کامل مجله، شماره جلد (شماره سری): شماره صفحات اول و آخر
مثال: سلاجقه، ع.، جعفری، م. و سرمدیان، ف.، ۱۳۸۱. مطالعه خاکشناسی منطقه طالقان با روش ژئومرفولوژی. مجله منابع طبیعی ایران، ۵۵(۲): ۱۴۳-۱۲۳.

Wayne, P.M., Waering, P. and Bazzaz, F.A., 1993. Birch seedling responses to daily time courses of light in enyperimental forest gaps and shadehouses. *Journal of Ecology*, 74(5): 1500 – 1515.

۲- کتاب: نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده، ... نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان کامل کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.
مثال: طبائی عقدایی، س.ر. و جعفری مفیدآبادی، ع.، ۱۳۷۹. مقدمه‌ای بر اصلاح درختان جنگلی. انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع، تهران، ۱۴۹ صفحه.

Jalili, A. and Jamzad, Z., 1999. Red Data Book of Iran. A Preliminary Survey of Endemic, Rare and Enudaugered Plants species in Iran. Research Institute of Forests and Rangelands (RIFR) Publication, Tehran, 750 p.

۳- کتاب یا مجموعه مقاله‌ای که هر فصل یا مقاله آن توسط یک یا چند نویسنده نوشته شده باشد: ارائه نام نویسنده(گان) فصل یا مقاله مطابق دستورالعمل بند ۲ (کتاب)، سال. عنوان فصل یا مقاله، صفحات اول و آخر. در: (یا In) نام خانوادگی، حرف اول نام تدوین‌کننده اصلی کتاب، واژه (تدوین) یا در انگلیسی (Ed. or Eds.) عنوان کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.
مثال فارسی:

اسدی، م.، ۱۳۸۴. تدوین فلور ایران در راستای شناخت عمیق از تنوع گیاهی: ۶۲-۴۹. در: عصاره، م. ح.، (تدوین). تنوع گیاهی ایران. موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، تهران، ۴۷۱ صفحه.
مثال انگلیسی:

Agestam, E., 1995. Natural regeneration of beech in Sweden – Some results from a field trial: 117 – 124. In: Madsen. F., (Ed.). *Genetics and Silviculture of Beech*. Forskingscentret for Skov & Landskab. 272 p.

۴- ارجاع به مقاله‌ای که در هم‌اندیشی(سمینار)ها و اجلاس(کنفرانس)ها ارائه شده‌اند: نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده اول، ... و نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده آخر، سال انتشار. عنوان مقاله. عنوان مجموعه یا چکیده مقالات، محل برگزاری، تاریخ برگزاری: شماره صفحات.
مثال:

رجب‌بیگی، ا.، سفیدکن، ف. و جعفری، س. م.، ۱۳۸۵. تأثیر میدان مغناطیسی بر رشد و برخی ترکیبات ثانویه گیاه ریحان. چکیده مقالات چهاردهمین کنفرانس سراسری و دومین کنفرانس بین‌المللی زیست‌شناسی ایران، تهران، ۹-۷ شهریور: ۱۰.
چکیده انگلیسی (Abstract): معادل چکیده فارسی و شامل عنوان مقاله، نام خانوادگی، حرف اول نام، سمت و نشانی کامل (از جز به کل) نویسنده(گان) و واژه‌های کلیدی (Key words) حداکثر ۶ واژه بوده و در یک صفحه جداگانه ارائه شود. چکیده انگلیسی باید در یک پاراگراف پیوسته نگارش یابد که سطر اول با تورفتگی (۷ میلی‌متر) همراه باشد.

• راهنمای نگارش مقاله " در سایت اینترنتی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور به نشانی زیر قابل دسترسی است:

معرفی واحد انتشارات → انتشارات → www.rifr-ac.ir

برگه درخواست اشتراک مجله‌های مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور (۱۳۸۸)

برای اشتراک، خواهشمند است برگه تکمیل شده درخواست اشتراک را به همراه اصل فیش بانکی به نشانی دفتر مجله ارسال فرمایید. شماره حساب برای واریز وجه: جاری ۱۴۳۴/۲۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شعبه خزانه، به نام وجوه درآمد مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، قابل پرداخت در کلیه شعبه‌های بانک ملی ایران.

نام و نام خانوادگی: .....

تلفن: ..... شغل: ..... میزان تحصیلات: .....

نشانی: .....

کد پستی: ..... صندوق پستی: .....

توضیحات: .....

امضاء

تهران، کیلومتر ۵ آزادراه تهران - کرج، بعد از عوارضی، خروجی پیکانشهر، انتهای خیابان ۲۰ متری دوم،

بلوار مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

تهران، صندوق پستی: ۱۱۶-۱۳۱۸۵ پست الکترونیک: publication@rifr-ac.ir

تلفن: ۰۵-۴۴۵۸۰۲۸۲ دورنگار: ۴۴۵۸۰۲۱۶

خواهشمند است مجله‌های مشترک شده را در زیر مشخص و شماره‌های درخواستی را تعیین فرمایند:

مبلغ هر شماره (ریال)	مبلغ اشتراک یکساله (ریال)	عنوان
۲۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	☐ فصلنامه تحقیقات جنگل و صنوبر ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۵۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	☐ فصلنامه تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	☐ فصلنامه تحقیقات مرتع و بیابان ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه تحقیقات حمایت و حفاظت جنگلها و مراتع ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه تحقیقات ژنتیک و اصلاح گیاهان مرتعی و جنگلی ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه تحقیقات علوم چوب و کاغذ ایران، شماره‌های پیاپی: .....
۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰	☐ دوفصلنامه مجله گیاه‌شناسی ایران، شماره‌های پیاپی: .....

In the Name of God

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants Research
Published by: Research Institute of Forests and Rangelands

Director-in-chief: Mohammad Hassan Assareh
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Chief Editor: Fatemeh Sefidkon
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Editorial Board:

Mohammad Hassan Assareh
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Hossein Azarnivand
Ph.D., Tehran university

Nader Hasanzadeh
Ph.D., Islamic Azad University

Dariush Mazaheri
Ph.D., Tehran University

Mahdi Mirza
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Parviz Owlia
Ph.D., Shahed University

Executive manager: Mahmood Naderi Hajibagher Kandy
Literary editor: Asghar ahmadi

Iraj Rasooli
Ph.D., Shahed University

Peyman Salehi
Ph.D., Shahid Beheshti University

Fatemeh Sefidkon
Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Abstracts are available on CABI Publishing:
www. Cabi - Publishing. org
Research Institute of Forests and Rangelands,
P.O. Box 13185-116, Tehran, Iran.
Tel: +44580282-5 Fax: +44580216
WWW.rifr-ac.ir
Email: ijmapr@rifr-ac.ir

Islamic Republic of Iran
Ministry of Jihad-e-Agriculture
Agriculture Research, Education and Extension Organization
Research Institute of Forests and Rangelands

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants

Vol. 25, No. (2), 2009

Serial 44

Contents

In vitro evaluation of xanthine oxidase inhibitory activity of aqueous extract of seven medicinal herbs	148
<i>A. Roohbakhsh and G. Karimi</i>	
The effect of palm date, fig and olive fruits regimen on weight, pain threshold and memory in mice	158
<i>F. Zafari Zangeneh, L. Moezi and A. Amir Zargar</i>	
Comparing essential oil composition of <i>Satureja bachtiarica</i> Bunge before and full flowering stages in field and provenance	169
<i>Sh. Ahmadi, F. Sefidkon, P. Babakhanlo, F. Asgari, K. Khademi and M.A. Karimifar</i>	
Comparison between <i>Matricaria recutita</i> L. aqueous and hydroalcoholic extract on morphine withdrawal signs in the presence and absence of Tamoxifen	181
<i>M. Kesmati, A. Zande Moghadam, A. Hoshmand Nia and Z. Abasizadeh</i>	
The effects of different drying methods on weight loss rate, essential oil and chamazolene contents of chamomile (<i>Matricaria recutita</i>) flowers	192
<i>M. Azizi, M. Rahmati, T. Ebadi and M. Hasanzadeh khayyat</i>	
Influence of different irrigation treatments on antibacterial effects of the essential oil of <i>Parthenium argentatum</i> A. Gray	202
<i>Z. Baher Nik, M. Teimori and M. Mirza</i>	
Determination of phenolics, soluble carbohydrates, carotenoid contents and minerals of dog rose (<i>Rosa canina</i> L.) fruits grown in South-West of Iran	215
<i>K.A. Saeedi and R. Omidbaigi</i>	
Extraction, identification and comparison of chemical composition of the stem, leaf and flower essential oil from <i>Laurus nobilis</i> L.	227
<i>M. Naderi Hagibaghercandi, F. Sefidkon, M.R. Poorherave and M. Mirza</i>	
Investigation of chemical constituents of essential oil and chloroform extract of <i>Codonocephalum stenocalathium</i> Rech. f.	243
<i>Z. Habibi and M. Yousefi</i>	
The effect of MS14 on primary and secondary humoral Immune Response in Balb/C Mice ..	252
<i>R. Yaraee, T. Ghazanfari, M. Naseri, S. Fallahnejad and M. Eghtedardoost</i>	
Comparing the effect of <i>Elaeagnus angustifolia</i> L. extract and <i>Lowsonia intermis</i> L. paste, with silver sulfadiazine ointment on wound healing in rat	260
<i>N. Moezzi, H. Najafzadeh Varzi and S. Shirali</i>	
Response of <i>Achillea</i> species to drought stress induce by polyethylene glycol in germination stage	271
<i>A. Ghani, M. Azizi and A. Tehranifar</i>	
The effect of sowing date and planting density on the essential oil content and composition of <i>Valeriana officinalis</i> L.	282
<i>E. Morteza, G.H.A. Akbari, A.M. Modares Sanavi, B. Foghi, M. Abdoli and H. Aliabadi Farahani</i>	

۱۳۸۸